GESCH. V. EXHAGE.

PADANGSCH
NIEUWS- EN ADVERTENTIE-BLAD.

1861. **ZATURDAG, 28 SEPTEMBER.** **No. 39.**

Hoofd-Bureau te *Padang* bij *R. H. van Wijk Rzn.* Te *Batavia* bij *H. M. van Dorp.*

Elk wat wils. **TWEEDE JAARGANG.** *God zij met ons!*

Prijs per halfjaar voor PADANG . . . . f 7.50	De prijs der Advertentien is f 1.-- voor 10 woorden.
,, ,, ,, ,, SUMATRA . . . . ,, 10,00	Bij herhaling betaalt men de helft.
,, ,, ,, ,, JAVA . . . . ,, 12,50	Behalve het Zegel voor den Lande.
,, ,, ,, ,, NEDERLAND . . . . . ,, 15,00	*Brieven franco.*

☞ *Bij het opleggen van dit No. was de mailboot, die reeds sedert gisteren avond 6 uren gesein d is, nog niet ter reede, zoodat wij in een extra No. a. s. woensdag onze gea bonneerden het voornaamste zullen mededeelen.*

ADVERTENTIEN.

Bevallen van eene DOCHTER *R. Schornack*, echtgenoot van

H. F. VERHELST.

Padang 16e September 1861.

Voor het Land:

De ondergeteekende maakt bij deze bekend dat met de afgifte van wissels voor Java niet langer zal worden voortgegaan, dan tot 24 uren voor het vertrek der verwacht wordende mail boot zullende na het vertrek dier boot, alsdan de gelegenheid tot het bekomen van wissels voor de drie hoofdplaatsen op Java, wederom worden ingesteld.

De Adsistent Resident & Magistraat,
K. F. STIJMAN.

Padang, 27 *Sept.* 1861.

☞ De onlangs regtstreeksch van Rotterdam per de "St. JAN", *Lommerse*, aangebragte factuur ruim geassorteerd in DRANKEN & PROVISIEN, is thans verkrijgbaar gesteld in de toko *Chineesche Kump* bij VAN OVERZEE & HISSINK, die met de zelfde gelegendheid nog hebben ontvangen:

Kroon- Hang- Tafel- & Schrijf Lampen, Rijkvergulde Fransch Porceleinen en Brit: Metalen, Theestellen en dito bouilloirs met spiritus Lampje, Roodkoperen bouilloirs.

Wit aardewerk Diner Services, Waschstellen, Gendies, Presentkoppen enz: enz:

Marine petten, Grijze fijne, Flambars en gegarneerde Kinderhoeden.

Zwarte Lionsche zijde, Effen en gebrocheerde Zijden en Satijnen Vesten, Cols, Cravatten, witte gekleurde piqué Vesten, fildecorse Zijden, Cabretleeren Handschoenen, zwart Laken en gekleurde Tricots voor Pantalons, zwarte Jassenstof, gemaakte Overhembden en Boordjes, fijne toillet Zeepen, Schuijer en Borstelwerk, Verwstoffen, Olijën, Terpentijn, Vernissen, Politour, Verwkwasten enz: enz:

en Manden kinderwagentjes.

Bij den Ondergeteekende is de Inteekening opengesteld,

OP HET WERKJE:

DE EXPEDITIE NAAR MONTALLAT

in de

ZUID EN OOSTER AFDEELING VAN BORNEO.

13 Mei tot 16 Junij 1861,

door

J. M. C. E. LE RUTTE,

Officier van gezondheid der 2de kl. bij voornoemde Expeditie

Met 1 Kaartje van de Marsch route der Kolonne.

Prijs 5.— gl. *franco per post.*

Uitgave van *G. Kolff* & *Co.* te BATAVIA.

R. H. van Wijk Rzn.

BOEKHANDEL R. H. VAN WIJK Rzn.

Nog voorhanden om geregeld per mail te vervelgen:

DE NIEUWE SPECTATOR 1861 . . . . 20 gl.
DE MILITAIRE SPECTATOR 1861 . . . . 20 gl.
DE INDISCHE JAARBOEKEN 1861 . . . . 20 gl.

Wordt te koop gevraagd:

Eene goede Bendie, met of zonder paard en tuig, opgave van prijs & plaats waar te bevragen ten spoedigst franco brieven te bezorgen onder letter W. *uitgever dezes.*

IN HET HOTEL DE SUMATRA

is á COMTANT,

☞ tegen de billijkste prijzen verkrijgbaar gesteld eene partij beste PROVISIEN in ¼ & ½ blik ken [merk *Nieuwenhuizen*], onlangs uit Nederland aangebragt

GODSDIENSTOEFENING.

voor de Ned. Herv. Gemeente

in de

Nederduitsche taal

Op Zondag den 29 *September des morgens ten* 9 *ure.*

Het Geld te Makassar.

(*Overgenomen uit het Makassaarsch Weekblad.*)

[*vervolg en slot*]

Maar zelfs bij eene nieuwe termijn van inwisseling zouden wel niet alle duiten bij de Gouvernements kantoren worden aangeboden, maar steeds een min of meer aanzienlijke hoeveelheid in de binnenlanden blijven circuleren.

Het verlies, dat het Gouvernement bij eene nieuwe inwisseling zoude lijden, schatten wij op 200,000 gl.

Wanneer eenmaal de sommen, die in oud kopergeld de kassen der kooplieden hier telken jare geregeld in- en uitvloeijen, uit de wandeling waren gebragt zoude het niet moeijelijk vallen het zilvergeld ook de facto tot standaard van het handelsverkeer alhier te maken, en zouden dan de oude duiten die welligt nog in de binnenlanden zijn verscholen gebleven, ongeveer dezelfde rol spelen als de zoogenaamde *duit aijam*, welke vroeger in Singapore gangbaar, thans nog bij voorkeur in eenige landen van het Noorden als Paré-Paré, Boengie, enz., waar 3 dezer duiten een Hollandsche duit waard zijn, circuleren; maar op *Makassar* zelf als munt niet voorkomen.

Wij hebben wel eens de meening hooren uiten, als zouden voortdurend aanzienlijke sommen valsche duiten van Singapore ingevoerd worden, wij gelooven echter dat daarvoor geen enkel bewijs te leveren is, want, ofschoon sedert vele jaren in *Makassur* gevestigd, kunnen wij ter goeder trouw verzekeren nooit van dergelijke aanvoeren iets vernomen te hebben, terwijl wij niet schromen te beweren, dat hadden zulke transacties plaats gevonden, zij ons wel ter oore waren gekomen.

Waarschijnlijk is men tot die meening gekomen door de boven genoemde *duit aijam*, die echter van geheel verschillende muntslag (op de eene zijde een haan, op de andere zijde maleische karakters) onmogelijk voor Hollandsche duiten kunnen worden uitgegeven. Deze *duit aijem* en de op Balie en Borneo gangbare Chinesche pietjes worden wel ingevoerd.

Wat het tweede punt der weigering betreft: het verlof tot betaling der landrenten in oude duiten, zoo wenschen wij daarvoor als een het bestuur betreffenden maatregel het stilzwijgen te bewaren. Evenwel zoude eene inwilliging daarvan naar onze meening het uit de wandeling brengen der oude duiten krachtig ondersteunen en schijnt het ons dat zulks

zonder moeite en schokken te doen zoude zijn.

Eindelijk schijnt de doelmatigheid van het verbod op den uitvoer van koper naar Java, zelfs bij het Gouvernement, niet boven allen twijfel verheven te zijn. Inderdaad, het valt ook moeijelijk te begrijpen, hoe men in Holland, in de 19de eeuw, nog zulk eene bepaling in de muntwet konde opnemen.

Men mag toch wel veronderstellen, dat de nieuwe centen naar juiste staathuishoudkundige begrippen zijn vervaardigd, dat aldus de intrensieke waarde plus de kosten van muntloon zoodanig is, dat zij niet met voordeel na te maken zijn.

Waarom derhalve de uitvoer verboden? want tijdens het vervaardigen dezer wet heeft men toch zeker niet het oog op den exceptioneelen toestand van *Makassar* gehad. Bij eenen normalen toestand van het muntwezen zal niemand op het denkbeeld komen, pasmunt te gaan uitvoeren, en is, onzes inziens, het verbod volstrekt niet in harmonie met de tegenwoordige begrippen van staathuishouding. Verwacht men van dezen maatregel, dat de inlanders tot de ontvangst van de nieuwe centen zullen worden gedwongen, dan vergist men zich zeer. In den eersten tijd maakten de kooplieden geen bezwaar centen te ontvangen, doch bleven deze in hunne kassen liggen, zoodat men genoodzaakt was om verlof tot uitvoer naar Java te verzoeken. Dit verlof werd twee maal gegeven, maar later sloeg men dergelijke verzoeken af, en een handelshuis hier ter plaatse is ons bekend, dat thans sedert een jaar *f* 10,000 onaangeroerd heeft liggen. Dit verbod voert dus niet tot het gewenschte doel: de inlanders tot het aannemen van centen te bewegen. Neen, de regering sta de inwisseling gedurende eenen voldoenden termijn toe, en wij staan er voor in, dat het Gouvernement alhier spoedig toezending van nieuwe centen zal moeten vragen, want geschiedt de inwisseling doelmatig zoo moet het spoedig aan pasmunt ontbreken, èn Gouvernement èn handel zullen weldra de handen ineen moeten slaan om hierin te voorzien.

Zoo wij hooren bestaat bij den handel het plan nogmaals een request over deze zaak, en thans aan zijne Majesteit den Koning te rigten. Laat ons hopen, dat het met een gunstig gevolg bekroond worde!

Blijft de toestand zoo als zij nu is, dan kan het niet missen, of de naauwelijks ontloken handel zal zeer sterk afnemen, en de hoop, dat *Makassar* een aanzienlijk débouché voor Hollandsche manufacturen zoude worden, waarop de fabriekanten ook met het volste regt mogten rekenen, zal bitter worden teleurgesteld.

Padang, 27 September 1861.

Moesten wij bij vorige gelegenheden, tot ons leedwezen, de minder groote opkomst betreuren van Padangsch Ingezetenen bij de voorstellingen van *het Militair liefhebberij Tooneel*, zeker was dit in den avond van den 25e dezer het geval, toen de uitvoering der beide Fransche stukjes waarlijk meer toeschouwers waardig waren, in aanmerking genomen de weinige afwisseling die het leven op eene buitenpost ondergaat. —

De vele moeiten en opofferingen die zich dat gezelschap getroost door de voortdurende opvoering van *nieuwe* voorstellingen die tot heden altijd varieerden en daardoor altijd *nieuwe* costumes en décoraties vereischten, verdient ongetwijfeld allen lof.—

Zonder iemand der H. H. acteurs te kort te doen, voldeden de Heeren LEVANCHI en GHISBAIN in de hoofdrollen van *Gil-blas* en *Le Caporal et la paijse* ten hoogste. ...

In de laatste vaudeville, waarvan wij naar ons bescheiden oordeel, de voorstelling wel iets kiescher gewenscht hadden wekte de liefelijke stem der gekrenkte *Mme. Poupelard* niet weinig sijmpathie op, voor hare niet benijdenswaardige positie, die echter gelukkig werd verzacht door *mr. Jonquille's* parfumerien. ...

De voorstelling eindigde, afgewisseld door de beste muziek, onder herhaald applaudissement. ...

Men meldt ons van kaijoe Tanem:

Den 18e dezer veroorzaakte het toen slechte weder, vooral door hevige regens en zware windvlagen veel schade aan de gebouwen, terwijl bruggen en overvaart praauwen door de daarop volgende bandjer zoowel daar als elders werden weggeslagen en de passage daardoor tijdelijk gestremd. ...

De verwonding van trekvee, waarvan reeds vroeger melding werd gemaakt, schijnt steeds voort te duren, ten minste was dit den 14e dezer het geval met een karbouw, die men weder wreedaardig bijna de geheele tong afsneed en eene wond in den onderbuik toebragt. ...

Men doet alle moeite de daders op te sporen, die zeker eene strenge straf verdienden. ...

FRANKRIJK.

— De heer Mirés heeft den volgenden brief aan de Patrie gerigt: »Mijnheer de directeur! Gij hebt de acte van beschuldiging tegen mij en den heer Solar medegedeeld; vergun mij een beroep te doen op uwe welwillendheid en regtvaardigheid. ten einde het publiek worde ingelicht omtrent een vooroordeel en een slechten indruk, die tegen mij bestaan. De beschuldiging is aldus verdeeld:

»Opligterij, misbruik van vertrouwen.

»De opligterij zou dáárin bestaan:

»1°. Van den 1sten en 2den Mei 1859, met het oog op een algemeenen oorlog en zonder de aandeelhebbers te hebben gewaarschuwd, aandeelen te hebben verkocht van de *Caisses genérale des chemins de fer*, met het plan om te doen genieten van de daling, die uit den oorlog zou ontstaan. Ik moet hierbij voegen, dat ik uit onwedersprekelijke documenten, die ter beschikking van de justitie zijn gesteld, kan bewijzen, dat ik op datzelfde tijdstip voor eigen rekening eene speculatie heb gedaan, die mij een aanzienlijk verlies heeft berokkend.

»2°. Den spoorweg van Pampeluna te hebben gekocht voor 145,000 francs per mijl, en voor 200,000 francs per mijl voor rekening van de *Caisse des chemins de fer* te hebben verkocht, waardoor ten voordeele mijner aandeelhebbers 9,150,000 francs is gewonnen.

»Zoodanige belanglooze handeling wordt mij als misdaad aangerekend.

»Het misbruik van vertrouwen bestaat in:

»1°. Titels van aandeelhebbers te hebben verkocht ten voordeele van de *Caisse des chemins de fer*, ten einde het crediet daarvan te doen blijven bestaan; titels, welker teruggave door het maatschappelijk kapitaal werd gewaarborgd.

»2°. Van Maart 1857 af, actien der *Caisse des chemins de fer* te hebben verkocht, wier opbrengst door mij werd gebezigd, om de in de tweede helft van 1856, ten voordeele en in het belang der maatschappelijke belangen aangegane verbindtenissen ten uitvoer te leggen.

»wat het feit betrekkelijk den inventaris en de rekening-courant betreft, weet ik niet op welk jaar en welk geval deze aanklagt zinspeelt.

»Onder zulke voorwendselen zijn op mijn hoofd zoo vele ongelukken en verliezen zamengebragt. Ik ben niet ontmoedigd en wacht met ongeduld den dag af, waarop het mij vergund zal zijn de geheele waarheid te openbaren.

— De heer Mirès is, na het bezoeken van van zijn bureau, weder naar de gevangenis overgebragt en mag thans geene bezoeken van zijne familie of vrienden ontvangen dan in bijzijn van getuigen. *J. B.*

— De *Moniteur* bevat eene particuliere correspondentie, waarin men o. a. het volgende leest:

» Bij het Britsch kabinet en de Engelsche katoenfabrieken heerscht op dit oogenblik eene buitengewone ongerustheid, ten gevolge der laatste ongunstige berigten uit Amerika. De kleine handelshuizen die geene genoegzame soliditeit bezitten, beginnen reeds hunne operatien te staken, vooreerst met het oog op den steeds toenemenden prijs der grondstof, welke prijs niet wordt opgewogen door eene geevenredigde verhooging der gefabriceerde voorwerpen, en ten tweede uit aanmerking van de algemeene overtuiging dat men geene belangrijke aanvoeren uit de Vereenigde Staten meer kan verwachten. In de katoendistricten van het Vereenigd koningrijk zal men dan ook weldra moeten overgaan tot eene vermindering van het aantal werkuren, misschien wel tot op de helft der tegenwoordige. Even als de ministers en de industrieelen, verontrust zich dan ook niet ten onregte de natie over het dreigende gevaar voor de loonen, die tot het bestaan van eenige millioenen Engelsche werklieden noodig zijn.

» De katoenindustrie aan de overzijde van het Kanaal verbruikt in het geheel 2,255,000 balen 's jaars, terwijl men rekent dat de voorraad in Groot Brittanie op dit oogenblik $1^1/_2$ millioen balen bedraagt. Wanneer die voorraad geheel in Engeland kon worden verwerkt, dan zouden aldaar de fabrieken voor ongeveer negen maanden verzekerd zijn van werk; doch dit is het geval niet, nu men zich in de overige landen van Europa beijvert, om eene aanzienlijke hoeveelheid van dien voorraad uit Engeland te verkrijgen. Daarbij komt, dat de voor de fabrieken benoodigde kwaliteiten zeer uiteen loopen en dat er soorten zijn, waarvan Engeland waarschijnlijk geen genoegzamen voorraad bezit voor negen maanden arbeids. Om al deze, als 't ware aaneengeschakelde redenen is het niet zeker, dat de statistieke termijn van negen maanden zonder stilstand, in de praktijk bestaanbaar zou zijn.

» Gelukkig voor Europa, is de kwestie betreffende de voorraad dezer grondstof evenzeer eene hoogst ernstige aangelegenheid voor de katoenfabrieken in de staten der noordelijke Unie. Men weet trouwens genoeg, dat de Amerikaansche industrie, niettegenstaande zij regtstreeks en beter de dreigende crisis kon vooruitzien, zich slechts van een zeer beperkten voorraad heeft verzekerd.

» De algemeene balans der markt is op dit oogenblik als volgt: In het Zuiden ligt een gedeelte van den pluk van het vorige jaar in de pakhuizen opgestapeld en men wenscht dien voorraad te verkoopen, terwijl Europa. en vooral Engeland, zeer geneigd is, tot koopen. Wat de katoenfabrieken in de noordelijke staten betreft, deze verkeeren in hetzelfde geval. Er bestaat evenwel eene moeijelijkheid, of beter gezegd onmogelijkheid tot transactien, ten gevolge van de blokkade der havens waar de katoen wordt uitgevoerd, tot welke blokkade de president Lincoln bevel heeft gegeven. Zoolang nu die blokkade niet effectief is, zullen de staten van Europa waarschijnlijk geen oorlogsfeit erkennen, waardoor zij beroofd worden van eene grondstof, die zij voor hunne fabrieken noodig hebben en waarvan het dagelijdsch brood van millioenen onderdanen afhangt.

» Het kan nu niet anders, of de ongerustheid die thans bij de meer uitgebreide zoowel als bij de kleinere katoen-industrie heerscht, zal vereenigingen en gemeenschappelijke maatregelen ten gevolge hebben. Het zou dan ook zeker geene verwondering baren, wanneer men binnen kort vernam, dat een hooggeplaatst Engelsch staatsman zich gereed maakt om naar Amerika op reis te gaan, om aldaar bij de beide partijen eene vredelievende propaganda te beproeven.

» Intusschen is thans aller aandacht gevestigd op Maryland. Te Londen zijn van zeer voorname vreemdelingen te Baltimore brieven ontvangen. waarin een treurig tafereel wordt opgehangen van den staat van zaken aldaar. De geheele bevolking is gewapend; zelfs kinderen komen niet op straat zonder een revolver of sabel. De bevolking heeft algemeen haar besluit kenbaar gemaakt, van geene bondstroepen de stad te laten passeren. Ook heeft zich het gerucht verspreid, — men weet niet *hoe*, maar in zulke tijden vindt ieder gerucht nog al ligt in gang, — dat de president Lincoln had besloten Washington te verlaten en vóór zijn vertrek alle gebouwen tot de Unie behoorende te doen vernielen.

» In andere correspondentien wordt dit gevaar wel meer als schijnbaar dan als wezenlijk voorgesteld, doch dit neemt niet weg, dat Maryland steeds voortgaat de passage der bondstroepen te verhinderen en dat de troepen der geconfedereerde zuidelijke staten naar Washington oprukken.

— Het plan betreffende de Trans-Atlantische postdienst zal in dien zin gewijzigd worden, dat de tot die dienst behooren de stoomschepen te Brest zullen in- en uitloopen, en wel om de volgende redenen: Binnen een paar jaren zal Brest door twee spoorweglijnen regtstreeks met Parijs en Nantes en daardoor met de voornaamste punten van het Europesche vasteland in verbinding zijn gebragt. De passagiers zullen alsdan ook niet langer verpligt zijn, het Kanaal over te steken, om zich aan de Engelsche kust naar Amerika in te schepen. De voor het vaste land bestemde goederen zullen wegens het vermijden van het Kanaal aan minder zeegevaar blootgesteld zijn en daardoor minder aan assurantiekosten beloopen, terwijl zij regtstreeks overkomen en dus niet eerst in Engeland op andere vaartuigen behoeven overgeladen te worden. De reizigers, brieven, pakketten en goederen zullen twee etmalen vroeger dan langs den tegenwoordigen weg, zoowel in Europa als in Amerika aankomen. De reede van Brest biedt de meeste voordeelen aan voor het in- en uitloopen der schepen, terwijl men eindelijk verwacht, dat de Engelsche dienst en de Antwerpsche pakketbooten op Amerika genoodzaakt zullen worden Brest aan te doen, tot het afhalen van passagiers, goederen en brieven.

ITALIE.

Turijn, 7 Junij. De *Gazzetta di Torino* geeft de volgende beschrijving van de begrafenis van graaf Cavour. Te 6¹/₄ uur verliet de stoet in de volgende orde het lijkhuis. De alhier in garnizoen liggende infanterie en kavallerie; zes stukken geschut; een bataillon mariniers; drie regimenten nationale grade (het vierde stond aan beide zijden van den weg geschaard); al de officieren, die niet alhier in granizoen liggen; verschillende geestelijken; een aantal in rouw gekleedé dames; de monniken van het Capucijner en Franciscaner klooster; de lijkkoets, bespannen met zes zwarte paarden, de slippen van het lijkkleed werden vastgehouden door den minister van oorlog, den minister van justitie, den vicepresident van den senaat, den president van de kamer van gedeputeerden, generaal de Sonnaz en generaal Crotti. De lijkwagen was omringd van koninklijke bedienden en al de insignien van den overledene waren op het lijkkleed vastgehecht. Achter den wagen werd het ridderkruis van de Annonciade-orde op een kussen gedragen. Hierop volgden de ridders van die orde; voorts de adjudanten des konings en de prinsen; de ministers in groot kostuum; de leden van den senaat, de kamer van gedeputeerden, den raad van state, de rekenkamer, het hof van cassatie en den gemeenteraad; daarop het korps professoren en de studenten, de advocaten, kooplieden, makelaars en verschillende corporatien; vervolgens Romeinsche en Venetiaansche emigranten met vaandels, waarop de wapens van Rome en Venetie waren geschilderd; een talrijk detachement Garibaldisten; de gilden met hunne vaandels; de bedienden van graaf Cavour, voorzien van waskaarsen.

Te 7³/₄ uur kondigde het gebulder van het geschut aan, dat het lijk de kerk was binnengetreden.

— Zoo als reeds gemeld is, wordt de dood van graaf Cavour door velen aan de onbekwaamheid zijner geneesheeren toegeschreven. De Turijnsche correspondent van den *Times* schrijft dienaangaande het volgende: »Men zegt, dat de Romeinen den geneesheer, die hen van paus Adriaan VI bevrijdde, op het Capitool hebben gekroond. De Italianen van onzen tijd zouden de geneesheeren van graaf Cavour met even rein geweten kunnen ophangen, zoo dit hunne smart kon lenigen. De geneeskundige behandeling van graaf Cavour was niets anders dan een moord. De namen van die eerwaardige doctoren verdienen voor de nakomelingsnhap bewaard te blijven. Het zijn Dr. Rossi, Dr. Mattoni en de lijfarts des konings Dr. Riberi, dezelfde, onder wiens handen de moeder, de gemalin en de broeder van Victor Emmanuel kort na elkander in het begin van het noodlottige jaar 1855 zijn overleden. Dr. Tommasi, die door Cavours vrienden van Pavia was ontboden, werd tot het consult niet toegelaten.

RUSLAND.

Warschau, 5 Junij. Bij de gisteren plaats gehad hebbende processie vertoonden zich weder vele personen met de nationale kleederdragt. Eenige jonge lieden werden deswege gearresteerd en naar het commandantshuis in de Krakausche voorstad gebragt. De vrienden van de gearresteerden en eene hoe langer zoo meer aangroeijende volksmenigte eischten met zulke volharding hunne in vrijheidstelling, dat de commandant, met vergunning van den militairen gouverneur, daarin bewilligde en het dragen der zoogenaamde Tschamarka als geoorloofd verklaarde. Het zooveel besprokene nationale lied werd gisteren ten eersten male ook in de Evangelische kerk gezongen.

GEMENGDE BERIGTEN.

De inscheping der fransche troepen in *Sijrie* heeft al dadelijk de grootste onsteltenis onder de christenen veroorzaakt, dewijl zij geen het minste vertrouwen in de turksche autoriteiten stellen. — Tengevolge der verwikkelingen in *Amerika* staan thans te *Erberfeld*, *Aken* en *Creveld* reeds 6000 weefgetouwen stil. — Op de Beijersche oost spoorwegen zullen ten behoeve van het reizend publiek geneesheeren aangesteld worden. — De keizerin van *Oostenrijk* zal wegens eene verergering in haren gezondheidstoestand, naar *Corfu* vertrekken. — Z. M. den koning der Nederlanden heeft den heer *A. P. Godon*, gepensioneerd Oost- Indisch ambtenaar, tot officier van den eikenkroon benoemd. — *Te Doesburg* zal een instructie bataillon voor de artillerie even als te *Kampen* voor de infanterie gevestigd worden. — Bij het departement van kolonien is ten behoeven van 's lands kas in Nederl. Indie, ontvangen een muntbiljet, groot *f* 10.—, ingezonden onder het postmerk Utrecht 29 Junij 1861, tot voldoening van onbewust in Nederl. Indie te min betaalde successie-regten. — Men verneemt dat de drijvende batterij *Neptunus* (het vroegere linieschip de *Zeeuw*) tegen September buiten dienst zal gesteld worden. — De heer *Goudswaard*, directeur der Nederlandsche Handelmaatschappij. heeft zijn ontslag uit die betrekking aan den koning gevraagt en is hem znlks door Z. M. verleend. — De verhuizing naar de kaap blijft in Nederland nog steeds aanhouden. Per het schip *Zaanstroom*. kapt. *Schaap*, zijn weder een 60 tal passagiers daarheen vertrokken. — Het Nederlandsch zendeling genootschap heeft in de zes eerste maanden dezes jaars, aan giften en lagaten, ontvangen de kapitale som van *f* 15. 548. 83. — De verjaardag van H. M. de koningin is in geheel Nederland met de meeste hartelijkheid gevierd. Te 's Hage werden te dezer gelegenheid volksfeesten gevierd en des avonds in het bosch prachtige illuminatien ontstoken. — In de Frankforter dagbladen wordt aangekondigd dat de Oostenrijksche Lloijd voortaan wekelijks stoombooten van Triest naar Alexandrie zal laten varen en wel in verbinding met de dienst van Suez naar Indie. China en Australie. Het vertrek van Triest zal telkens den 5den, 12den, 20sten en 28sten der maand plaats hebben. —

— De *Times* meldt, dat de heer D. A. Lange, de Engelsche vertegenwoordiger van de Suez kanaal-maatachappij, naar Alexandrie is vertrokken, ten einde een onderzoek naar die onderneming in te stellen en een getrouw verslag daaromtrent te doen, naar de tot nu toe verkregen uitkomsten, zoo wel uit een materieel als uit een politiek oogpunt.

De heer Lange, voegt de *Times* er bij, zal echter waarschijnlijk niet meer vernemen, dan wat men zal goedvinden hem te doen kennen, terwijl hij willigt ook door zijne veeljarige persoonlijke vriendschap voor den heer de Lesseps door dezen zal geïnfluenceerd worden.

— Door den heer Hendrik Verdonk, molenmaker te Zaandam, is bij Z. M. ingediend een plan, ter voorkoming dat Noord-Holland weder, even als in 1825, worde overstroomd; dit plan strekt tot het graven van een zeekanaal van Holland op zijn smalst, dat zoo zal worden ingerigt, dat de Zuiderzee afgetapt kan worden, en het water, dat bij noordelijken storm de Zuiderzee volgt, naar de Noordzee, van waar het is opgevoed, worde teruggevoerd. Een driemastschip zou binnen 5 uur door dit kanaal van Amsterdam naar de Noordzee kunnen worden gebragt. Voorts strekt het plan, om het IJ droog te maken en tot bouwland in te rigten en om Amsterdam met Noord Holland te verbinden door middel van een dijk met de noodige sluizen en doorvaarten. Voor dit alles is door den heer Verdonk concessie aangevraagd.

De admissie-examens aan de koninklijke akademie te Delft zijn Dingsdag jl. afgeloopen. Van de 76 asqiranten, die zich daartoe hadden aangemeld, zijn slechts *twee* niet opgekomen, terwijl van de 74 opgekomenen, 22 afgewezen en alzoo 52 voor het eerstvolgende studiejaar aangenomen zijn.

Het kommando van de bondsvesting Luxemburg verlangt, uithoofde van de uitbreiding der vestingwerken, ten gevolge van den aanleg der spoorwegen, dat de bezetting, die in gewone tijden 7000 man bedraagt, voortaan op het maximim, te weten op 9600 man zal worden gobragt.

VARIA.

Een chineessh geneesheer te Amsterdam.

Ettelijke maanden geleden, verliet het Nederlandsche vaartuig, de *Admiraal Zoutman*, de haven van Honkong en wendde den steven naar West-Indie. Het had een groot aantal Chinezen aan boord, die, in de hoop om fortuin te maken, naar Cuba vertrokken: waar, naar ze wisten, ze met open armen zouden ontvangen worden, zoo ze zich verbonden hadden om op de plantaadjen van dit vruchtbare eiland te werken. Die koelies verlangden van den gezagvoerder, dat een Chineesch geneesheer hen op de reize zou vergezellen, en deze won voor die betrekking den heer Non-ni, inboorling van de stad Soa-tow, die te Canton had gestudeerd.

De reis liep gelukkig ten einde, en de Chinesche werklieden kwamen dadelijk na hunne ontscheping in onderscheidene betrekkingen. Welhaast bleef Non-ni alleen te Havana over, in het midden eener bevolking, wier taal hij niet verstond en die hem evenmin kon verstaan. Vruchteloos zocht hij eene scheepsgelegenheid om naar Tsjin terug te keeren tot zijne vrouw en kinderen. Talrijke schepen lagen in lading naar Noord- en Zuid-Amerika, naar Frankrijk, Holland, Spanje en Engeland, doch naar 't Oostelijk-Azie geen enkel.

De kleine schat, die Non-ni was uitbetaald, verminderde van dag tot dag, terwijl onze arts de aankondiging verbeidde van eenig schip dat naar Oost-Indie of China zou worden uitgeklaard. Maar, de eene dag verliep na den anderen, zonder dat zijne verwachting werd verwezenlijkt. Zóó het bespaarde voor vrouw en kroost te verliezen, was niet te verdragen: Non-ni besloot van zijne kundigheden partij te trekken en belette zijne onbekendheid met het Spaansch hem als geneesheer op te treden, zijne botanische kennis hielp hem behouden wat nog te behouden was. Hij zamelde de kostelijkste vruchten in, die Cuba oplevert, bereidde ze tot confituren en verkocht ze aan de rijke eilanders en de kapiteins der schepen die in de haven lagen.

Non-ni was voor gebrek gevrijwaard, maar zijn verlangen naar vrouw en kind niet bevredigd. Daarom bleef hij ijverig zoeken naar eene gelegenheid om naar zijn land terug te keeren, maar altoos vruchteloos.

Gelukkig bragt het toeval hem in kennis met den Hollandschen kapitein H. K. de Jong, die voor den vriendelijken en beschaafden confiturier wezenlijke hoogachting opvatte en hem ried om naar Europa te gaan, waar gelegenheid te over was om naar China terug te keeren.

» Maar het geld?" poogde Non-ni te zeggen.

» Laat dat u geen zorg baren," antwoordde de Hollander," ge zijt een flink man en weet u nuttig te maken Ik neem u mée naar Amsterdam, en twijfel niet, of mijne reeders zullen u helpen verder te komen."

Behoef ik te zeggen, dat Non-ni dit aanbod met vreugde aannam?

Even zeker is het, dat kapitein de Jong zich zijne goedhartigheid niet berouwde: Non-ni wist zich op duizenderlei wijzen nuttig te maken; hij was bereid alles te verrigten wat zijne krachten en vermogens toelieten, en zijne opgeruimde vriendelijke aard maakte hem bij al het scheepsvolk bemind.

Zóó kwam Non-ni in de lente dezes jaars in Holland en te Amsterdam, waar hij zich spoedig verscheidene vrienden verwierf.

Inzonderheid stelde de reeder van de *Sara Hendrika* veel belang in de Jong's beschermeling en liet geen middel onbeproefd een fonds voor Non-ni bijeen te brengen, waardoor deze zou schadeloos gesteld worden voor de teleurstellingen die hem op Cuba hadden getroffen. Daar zijn handel hem veel in aanraking bragt met Rijnlandsche boeren, besloot hij Non-ni mede te nemen op een togtje naar Leijden. Maar wel vonden die landlieden" dien vremde met zijn lange steert heel aerdig" doch iets bij te dragen ter zijner ondersteuning kwam niet bij hen op,

» Uwe komst behoeft echter niet te vergeefs te zijn, mijnheer!" merkte de kastelein aan, bij wien onze Amsterdammer en Non-ni hun intrek hadden genomen, » spreekt eens met professor Hoffmann, die hier het Chineesch doceert; zeker zal hij gaarne iets voor uw beschermeling doen."

De braven koopman liet zich de woning van den professor aanwijzen, en naauwelijks had de heer Hoffmann de komst des belangwekkenden vreemdelings vernomen, of hij haastte zich den Amsterdammer naar zijn logement te vergezellen.

Non-ni, die slechts enkelen Hollandsche, Engelsche en Spaansche woorden spreekt, begroette zwijgend den binnentredende, die evenmin bij zijn groet een woord had geuit. Maar welk een gloed tintelde in de oogen van den vreemden arts, welk eene verrukking straalde van zijn gelaat, hoe zwoi zijne borst toen bij de hand des hoogleeraars volgde, die met een stuk krijt eene Chineesche begroeting op de tafel neérschreef. Na maanden zich slechts zeer onvolkomen met den een of ander te hebben kunnen onderhouden, ontmoete hij iemand, die hem verstond, met wien hij spreken kon! De goede Non-ni weende bijna van verrukking.

Te regt had de kastelein aangemerkt, dat onze Amsterdamsche koopman niet te vergeefs naar Leijden was gekomen. Professor Hoffmann, die in Non-ni een beschaafd en geleerd man herkende, trok zich de zaken des vreemdelings met warmte aan. Hij noodigde hem een paar dagen ten zijnent, deed aanzoek bij 't gouvernement, om Non-ni in de eene of andere betrekking de terugreis naar Azie te doen volbrengen en beval in eene circulaire, in dato 15 April 1861, den Nederlandschen geleerden de belangen aan van den heer Non-ni, » letterkundige en geneesheer van Soa-tow, die door kennis en karakter daarop alle aanspraak heeft," *N. R. C.*

Aangekomen en vertrokken personen.

Den 21. de heeren *F. K. Krijgsman* en *In'to ld* van Padang naar Pad. Pandjang. Den 22 de heeren *Slaterus*, *Mispelblom Beijer* & *Zeper* van Pad. Pandjang naar Padang Den 25 De Iste Luitt. *Sterk* van Idem naar Idem Den 2 De 2e Luitt. *Bardok* van Idem naar Idem. Den 26e D WelEdelG. Heer *Deeleman* van Fort de Kock naar Padang

HANDELSBERIGTEN.

AAN- en UITVOER te Padang van den 21 *tot en met den* 27 Sept. 1861.

Aanvoer.

Van Singapore per Eng. bark *Beatrice* gezagv. *J. C. Taylor*.

Diverse scheeps provisien.

Uitvoer.

Naar Batavia per Ned. Ind. bark *IJdroesie* gezagv. *bin Bakir*.

229 pikols rotting. *Alaijdroes*.

Naar Nederland per Nederl. schip *Friesland* gezagv. *Mispelblom Beijer*.

8384. 43 | 100 pikols koffij, 277. 84 | 100 pikols zwt. peper, 439 28 | 100 pikols gom-elastick, 97. 81 | 100 pikols rotting, 199. 89 | 100 pikols kassia, 199. 81 | 100 pikols sagomeel. *Paine Stricker & Co.* 870 pikols koffij, 200 pikols kassia. *Purvis & Co.*

SCHEEPSBERIGTEN.

AANGEKOMEN.

Den 23 September. Nederl. Ind. bark *IJdroesie* gezag. *bin Bakir* van Iraman, den dezer, bestemd voor Batavia.

ZEILKLAAR.

Ned. schip *Friesland* gezag. *Mispelblom Beijer*, naar Amsterdam.

Ned. Ind. bark *IJdroesie* gezag. *bin Bakir* naar Batavia.

TER REEDE LIGGENDE SCHEPEN OP HEDEN.

Ned. bark *Pantalon*	gezag.	*F. Neppérus*
Ned. Ind. bark *Hood Hood*	«	*Oemar Matrap*
Ned. bark *St. Jan*	«	*Lommerse*
Eng. bark *Sea Forth*	«	*Bloomfield*
Ned. Ind. schip *India*	«	*Bafadal*
Eng. bark *Beatrici*	«	*J. C. Taylor*
Ned Ind. schoener *M. Catharina* in rep.	«	*Bosijong Tengu*

Van elk artikel in dit nommer voorkomende, en niet door anderen geteekend, stelt zich voor de wet als schrijver bekend

R. H. VAN WIJK RZN.

Gedrukt te *Padang* bij R. H. VAN WIJK RZN.